

List of Selected Information Literacy Resources Available in the Romanian (Română) Language in the Republic of Moldova

PREPARED BY:

Lilia Tcaci

Chair of Information Literacy Commission

Library Association of Moldova

Chişinău, Republic of Moldova

Cultura informației

NOTE: This is a selected list of the most important Information Literacy Resources that are available and accessible from various websites and from other kinds of published sources in the Romanian language. The list contains selected Information Literacy publication and document citations or links (e.g. journal articles, conference papers and presentations, courses and learning objects, etc.).

The contributors wish to emphasize that no attempt has been made to produce an exhaustive, comprehensive and authoritative listing, but only to generate a list of the most significant Information Literacy resources that have been created and are accessible in this time in the Republic of Moldova in the Romanian language. We fully realize that this listing of selected items is only a "snapshot in time" and that new IL resources are being added virtually every month, and existing ones amended, updated, superseded or entirely deleted. The contributors will be very grateful for any remarks and notes from viewers.

We hope that this endeavor will be helpful and useful especially for teachers and librarians who promote Information Literacy, as well for students, researchers, professional associations, and institutions concerned with education and training in countries with Romanian speaking populations.

We appreciate this initiative to create a worldwide Information Literacy languages database and are grateful for the possibility to contribute to this project with our experience and endeavors in this field.

ARTICLES AND PAPERS

Aspectul de cultura informației la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” [Resursă electronică] / Tatiana Baltag ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2013. – 18 oct. – Disponibil : http://www.slideshare.net/BMHasdeu/aspectual-de-cultura-informaiei-la-biblioteca-municipal?from_search=1. – 18 slide-uri.

Bejan, Eugenia. Cultura informațională: standarde internaționale // Buletin ABRM. – 2007. – Nr. 1 (5). – P. 15-17. – ISSN 1857-1034
http://www.abrm.md/files/abrm_buletin5.pdf

Căldare, Eugenia. Cultura informațională – un fenomen global sau o necesitate individuală // Conferința Științifică Internațională „Dezvoltarea durabilă a României și Republicii Moldova în context european și mondial”, 22-23 septembrie 2006. – Chișinău: Editura ASEM, 2007. – P. 383-386.

http://lib.ase.md/site/docs/publicatii/dezvoltarea_durabila.pdf

Ciobanu, Silvia. Bibliotecarii în procesul de formare a competențelor informaționale a studenților / S. Ciobanu // Buletin ABRM. – 2009. – Nr.2. – P. 65-68. – ISSN 1857-1034. http://www.abrm.md/files/abrm_buletin10.pdf

Ciubrei, Silvia. Formarea culturii informației a utilizatorilor: cazul Bibliotecii Științifice Medicale USMF „Nicolae Testemițeanu” [Resursă electronică] / Silvia Ciubrei. – 2012. – Disponibil: http://www.slideshare.net/Dib_ulim/ciubrei. – 21 slide-uri.

Corghenci, Ludmila. Biblioteca – centru de învățare permanentă // Libraria: studii și cercetări în bibliologie / Bibl. Județeană Mureș. – 2010. – An. 9. – P. 17-24. – ISBN 1583-4468. <http://www.bjmures.ro/bd/B/001/26/B00126.pdf>

Corghenci, Ludmila. Biblioteca universitară – biblioteca care învață: dimensiuni conceptuale și aplicații / Ludmila Corghenci // Conferința Tehnico-Științifică a Colaboratorilor, Doctoranzilor și Studenților. 10-12 dec. 2009. – Vol. 1 / Univ. Tehn. a Moldovei. – Ch., 2010. – P. 479-483. – Abstract în lb. engl.

Corghenci, Ludmila. Cultura informației și a învățării: repere și paradigme în activitatea bibliotecilor : [comunicare la Conf. BiblioPublica, 26-28 apr. 2012, Târgu-Mureș, România] [on-line] / L. Corghenci. – Disponibil: <http://www.bjmures.ro/activitati/2012/ANBPR/lucrari/I-5/index.htm> . – 13 slide-uri.

Corghenci, Ludmila. Cultura informațională în contextul promovării învățării

permanente și a incluziunii sociale / L. Corghenci // Magazin bibliologic. – 2010. – Nr 1/2. – P. 59-61. – ISSN 1857-1476.

<http://87.248.191.115/bnrm/publicatii/files/mb/2010/mb2010-1-2.pdf>

Corghenci, Ludmila. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare / Ludmila Corghenci // Revista Camerei Naționale a Cărții. – 2012. – Nr 1. – P. 59-63.

Culicov, Natalia. Educație pentru informație a studenților bălțeni / N. Culicov // Confluente bibliologice. – 2011. – Nr 1/2. – P. 55-62. – ISSN 1857-0232.

<http://libruniv.usb.md/publicatie/rev/1-2-2011/55-62.pdf>

Cultura informației în traduceri noi: ghiduri, instrucțiuni, manuale [Resursă electronică]/ Carolina Gâscă ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2011. – 4 dec. –

Disponibil: http://www.slideshare.net/asociatiabibmd1/cgasca-ci-in-traduceri-noi?from_search=45. – 6 slide-uri.

Formarea culturii informaționale a studenților: reflecții pe marginea unui sondaj / Maria Vatamanu, Alla Iarovaia, Svetlana Studzinschi, Elena Pancratov, Stela Pascal // Buletin ABRM. – 2009. – Nr.1(9). – P. 73-77. – ISSN 1857-1034.

http://www.abrm.md/files/abrm_buletin9.pdf

Ghimpu, Natalia. Cultura informației în procesul de formare a specialistului: forme, metode, priorități de implicare a bibliotecii științifice / Natalia Ghimpu // BiblioScientia. – 2011. – Nr 6. – P. 25-29. <http://biblioscientia.asm.md/pdf/6/03.pdf>

Harconița, Elena. Cursul „Bazele Culturii Informaționale” la Universitatea de Stat „Alecu Russo” / E. Harconița, E. Stratan // Buletin ABRM. – 2008. – Nr 1(7). – P. 94-98. – ISSN 1857-1034. http://www.abrm.md/files/abrm_buletin7.pdf

Harconița, Elena. Eficiența parteneriatului bibliotecar–utilizator în formarea culturii informației [on-line] / E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan. – 2012. – Disponibil: http://www.slideshare.net/Dib_ulim/harconita2. – 35 slide-uri.

Harjevschi, Mariana. Cultura informațională vs plagiat. Experiența Bibliotecii Publice de Drept. – 2011. –17 febr. – Disponibil: www.slideshare.net/Biblioteca_Drept/plagiat. – 14 slide-uri.

Serviciile de referințe pentru comunitatea chișinăuiană în epoca informațională [Resursă electronică] / Claudia Tricolici ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2011. – 21

noiembrie. – Disponibil: <http://www.slideshare.net/BMHasdeu/conferinta-claud>. – 16 slide-uri.

Scurtu, Elena. Cultura Informațională: forme de existență și acces / E. Scurtu // Magazin Bibliologic. – 2005. – Nr. 3-4 . – P. 89 -97. – ISSN 1857-1476. <http://87.248.191.115/bnrm/publicatii/files/mb/2005-3-4.rar>

Stratan, Elena. Cursul „Bazele Culturii informaționale” la Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți / E. Stratan // Buletin ABRM. – 2006. – Nr. 2 (4). – P. 30-33. – ISSN 1857-1034.

http://www.abrm.md/files/abrm_buletin4.pdf

Tcaci, Lilia. Cultura informațională în contextul priorităților profesionale IFLA // Buletin ABRM. – 2011. – Nr. 1 (13). – P. 82-85. – ISSN 1857-1034. http://issuu.com/tatianacoseri/docs/buletin_abrm_2011_13_1

Vatamanu, Maria. Cultura informației și noua paradigmă educațională // Buletinul ABRM. – 2011. – Nr. 2 (14). – P. 83-85 . – ISSN 1857-1034. <http://www.scribd.com/doc/120595150/Buletinul-ABRM-Nr-2011-1>

Vătămanu, Maria. Cultura informațională în contextul Programului UNESCO „Informația pentru toți” // Magazin bibliologic. – 2010. – Nr. 1-2. – P. 62-66. – ISSN 1857-1476. <http://87.248.191.115/bnrm/publicatii/files/mb/2010/mb2010-1-2.pdf>

Vătămanu, Maria. Formarea documentară – componentă a culturii informaționale // Conferința Științifică Internațională „Dezvoltarea durabilă a României și Republicii Moldova în context european și mondial”. – Chișinău: Editura ASEM, 2007. – P. 367-369. http://lib.ase.md/site/docs/publicatii/dezvoltarea_durabila.pdf

CONFERENCES AND WORKSHOPS

Atelier profesional „Cultura informației: proiecte și activități de succes în biblioteci” : Materialele Conferinței ABRM „Biblioteca mai mult decât bibliotecă: integrare, inovare și informație pentru toți”, 16-18 noiembrie 2011. – Disponibil: http://www.abrm.md/mat_2011.html

Atelier profesional „Formarea culturii informației – prioritate a bibliotecilor în societatea cunoașterii”, 11 noiembrie 2010 // Buletin ABRM. – 2011. – Nr. 1 (13). – P.

81-103. – ISSN 1857-1034.

http://issuu.com/tatianacoseri/docs/buletin_abrm_2011_13_1

Contribuția bibliotecii la formarea culturii informației comunității universitare. In: Conferința Tehnico-Științifică a colaboratorilor, doctoranzilor și studenților, 15-17 noiem. 2012 / Univ. Tehn. a Moldovei. Vol. II. – Chișinău: UTM, 2013. – p. 488-522. – ISBN 978-9975-45-251-9.

http://library.utm.md/html/Publicatii_BIBL/Conferinta_2012.html

COURSES

Arion, Liuba. Introducere în bibliologie și cultura informării: proiecte didactice. – Ch.: Univers pedagogic, 2007. – ISBN 978-9975-9951-1-5.

Avasiloaie, Rodica. Bazele culturii informației: Curriculum pentru ciclul I / Acad. de Muzică, Teatru și Arte Plastice. – Chișinău, 2011. – 12p.

Bazele culturii informaționale: curs facultativ pentru instituțiile de învățământ superior universitar și superior de scurtă durată / L. Corghenci, N. Cheradi, T. Ambroci // Buletin Informativ al Ministerului Educației. – 2002. – Nr. 3. – P. 115-118.

Bazele culturii informaționale : curs universitar / ABRM ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Catedra Electronică și Informatică ; Bibl. Șt. ; dir. E. Harconița ; coord. șt. : V. Cabac, V. Guțan; colegiul de red : E. Harconița, D. Caduc, E. Stratan, E. Scurtu, S. Ciobanu (cop./design). – Bălți, 2007. – 160 p. – ISBN 978-9975-50-002-9.
http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/baz_cult_inf.pdf

Curs de inițiere în bibliologie și cultura informării: pentru învățământul preuniversitar / Maria Ilievici, Eugenia Bejan, Liuba Arion, Maria Ciobanu // Cartea. Biblioteca. Cititorul. Fasc. 13. – Chișinău, 2004. – P. 65-79. – ISSN 9975-78-097-0.

Curriculum la disciplina „Tehnologii informaționale și comunicaționale” / Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Tehnică, Fizică, Matematică și Informatică, Catedra Electronică și Informatică, Bibl. Șt. ; elab. și adapt. : V. Guțan, E. Harconița, E. Stratan [et al.] ; coord. șt. : V. Guțan ; red. bibliogr. : L. Mihaluța ; cop./desing/tehnored. : S. Ciobanu. – Bălți, 2008. – 30 p. – ISBN 978-9975-931-30-4.
<http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/curriculum.pdf>

Vătămanu, Maria. Cultura informațională a utilizatorului: program și abilități pentru formarea competențelor în domeniul culturii informaționale. – Chișinău, 2005. – 11p.

TUTORIALS, GUIDES, PRESENTATIONS

Acces liber la raft: cum, unde găsești documentul necesar / Univ. Liberă Intern. din Moldova. Dep. Informațional Biblioteconomic. – Disponibil:

<http://library.ulim.md/index.php/tutoriale>. – Accesat la 11 decembrie 2013.

Bibliografia și elementele descrierii bibliografice [Resursă electronică] / Claudia Tricolici ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2010. – 2 iul. – Disponibil:

<http://www.slideshare.net/BMHasdeu/descriere-bibliografica-referinte-bibliografice>.

– 16 slide-uri.

Biblioreferințe : Ghid cu privire la utilizarea softului Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” / Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. – Ch. [S. n.], 2009. – 25 p.

Catalogul on-line al Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți :

Tutorial / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” ; alcăt. : Natalia Culicov ; coord. :

Elena Harconița. – Bălți, 2011. – Disponibil:

<http://libruniv.usb.md/publicatie/tutiar/catonline.pdf>. – 26 slide-uri.

Căile etice de utilizare a informației: Tutorial [online] / BȘ ASEM; realizat. : Maria Vătămanu, Elena Pancratov, Stela Pascal. – 2013. – Disponibil:

<http://www.slideshare.net/vatamanumaria/plagiatur-corectat>. – 23 slide-uri.

Ce trebuie să știi pentru prima vizită la DIB / Univ. Liberă Intern. din Moldova. Dep. Informațional Biblioteconomic. – Disponibil:

<http://library.ulim.md/index.php/tutoriale>. – Accesat la 11 decembrie 2013.

Copierea informației pe suport optic [Resursă electronică] / Eugenia Filip ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2010. – 2 iul. – Disponibil:

<http://www.slideshare.net/BMHasdeu/copierea-informatiei-pe-suport-optic>. – 34

slide-uri.

Crearea Contului pe Google. Crearea Blogului în Blogger: Tutorial / Filiala Bibliotecii

de Învățământ din Nord (BIN) a ABRM ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” . –

Disponibil: <http://ru.calameo.com/books/0012870403c92b4a25420>. – 35 slide-uri.

Culicov, Natalia. Instrumente de informare privind resursele informaționale și documentare [on-line] / Natalia Culicov, Angela Hăbășescu ; Bibl. Șt. a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Bălți, 2013. – (Bazele culturii informației : curs universitar. Tema 3). – Disponibil:

http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema3.pdf. – 113 slide-uri.

Cultura informațională : (activități informaționale și bibliografice) : ghid pentru biblioteci / Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, Centrul de Informare și Documentare „Chișinău”. – Chișinău : [S. n.], 2000. – Pliant.

Cum elaborezi, prezinți și citezi referințele bibliografice / Univ. Liberă Intern. din Moldova. Dep. Informațional Biblioteconomic. – Disponibil:

<http://library.ulim.md/index.php/tutoriale>. – Accesat la 11 decembrie 2013.

Cum se elaborează și se prezintă compartimentul bibliografic al curriculum-ului disciplinei universitare : ghid tehnologic / Tatiana Panaghiu, Natalia Ghimpu, Ludmila Corghenci ; Univ. Liberă Intern. din Moldova, Dep. Informațional Biblioteconomic. – Chișinău, 2012. – 47 p. – Disponibil: <http://library.ulim.md/index.php/tutoriale>. – Accesat la 10 decembrie 2013.

Cum se iau notițe asupra unui document / Univ. Liberă Intern. din Moldova. Dep. Informațional Biblioteconomic. – Disponibil:

<http://library.ulim.md/index.php/tutoriale>. – Accesat la 11 decembrie 2013.

Dascal, Olga. Cultura informației și componentele ei de bază ; Structuri info-documentare. Internet în biblioteci ; Pagini WEB ale instituțiilor informaționale ; Pagina WEB a Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți [on-line] / Olga Dascăl, Gherda Pali, Snejana Zadainova ; Bibl. Șt. a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Bălți, 2013. – (Bazele culturii informației : curs universitar. Tema 1). – Disponibil:

http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema1.pdf. – 60 slide-uri.

Dascal, Olga. Partenerii Bibliotecii Științifice USARB ; Baze de date [on-line] / Olga Dascăl, Gherda Pali, Snejana Zadainova ; Bibl. Șt. a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Bălți, 2013. – (Bazele culturii informației : curs universitar. Tema 2). – Disponibil: http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema2.pdf. – 53 slide-uri.

Descrierea bibliografică a documentului / Claudia Tricolici ; Bibl. Municipală „B.P.

Hasdeu". – 2012. – 30 mar. – Disponibil:

http://www.slideshare.net/CIDChisinau/descrierea-bibliografica?from_search=1. – 44 slide-uri.

Descrierea bibliografică a resurselor electronice [Resursă electronică] / Claudia Tricolici ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2013. – 15 mai. – Disponibil : <http://www.slideshare.net/BMHasdeu/resurse-electroniceppt>. – 39 slide-uri.

Genuri și tipuri de documente în colecțiile DIB / Univ. Liberă Intern. din Moldova. Dep. Informațional Biblioteconomic. – Disponibil:

<http://library.ulim.md/index.php/tutoriale>. – Accesat la 11 decembrie 2013.

Ghidul utilizatorului / E. Harconița, L. Mihaluța, E. Stratan ; design : S. Ciobanu ; Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo”. – Ed. a 2-a rev. și compl. – Bălți, 2010. – 60 p. – (Col. Cultura Informațională).

http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/harconita/ghid_utilizator.pdf

Logo-ul internațional „Cultura informației” / ABRM. Comisia „Cultura informației”. – Chișinău: [S. n.], 2012. – Pliant.

Mesajul scris – „carte de vizită” în consolidarea brandului BM. Corespondența și cererea: structură și conținut / Tatiana Coșeri ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2011. – 13 mai. – Disponibil: http://www.slideshare.net/BMHasdeu/scrisoare-7948179?from_search=157. – 44 slide-uri.

Modele de prezentare a referințelor bibliografice în conformitate cu Standardul SM ISO 690: 2012 Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare: Tutorial / BȘ ASEM; realizat.: Ala Iarovaia, Silvia Hăbășescu, Svetlana Studzinski. – 2013. – Disponibil: <http://www.slideshare.net/shabasescu/iso-690-slide>. – 18 slide-uri.

Nagherneac, Anna. Aspecte informativ-bibliografice ale studiului științific ; Tehnica muncii intelectuale. Selectarea și evaluarea informației pentru studiul științific ; Elaborarea și prezentarea referințelor bibliografice : (liste bibliografice) [on-line] / A. Nagherneac ; Bibl. Șt. a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Bălți, 2013. – (Bazele culturii informației : curs universitar. Tema 5). – Disponibil: http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema5.pdf. – 53 slide-uri.

Navigare în bazele de date EBSCO : Tutorial [on-line] / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec

Russo" ; alcăt. : G. Cazacu ; coord. : Elena Harconița. – Bălți, 2011. – Disponibil: <http://libruniv.usb.md/publicatie/tutiar/navebsco.pdf>. – 17 slide-uri.

Referințe bibliografice: cerințe pentru elaborarea lucrărilor studentești (tezei de an, tezei de licență, tezei de masterat etc.) / Univ. Tehnică a Moldovei, Biblioteca Tehnico-Științifică; alcăt.: Lilia Popov, Natalia Zavtur; resp. de ed.: Z. Stratan. – Chișinău, 2012. – 24 p.

[http://library.utm.md/Editat/Biblioteca/Ghiduri/Ghid Referinte bibliogr DS.pdf](http://library.utm.md/Editat/Biblioteca/Ghiduri/Ghid%20Referinte%20bibliogr%20DS.pdf)

Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare

: Ghid practic / Bibl. Șt. a Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți ; alcăt. : Ana Nagherneac ; red.-resp. : Elena Harconița ; design / cop. / tehored. : Silvia Ciobanu, Tatiana Prian. – Bălți, 2012. – 44 p. – (Cultura informației). – ISBN 978-9975-50-092-0. [http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/reguli referinte.pdf](http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/reguli_referinte.pdf)

Semnătura electronică: practici de elaborare și implementare [Resursă electronică] / Ludmila Pânzari ; Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – 2011. – 25 mar. – Disponibil: [http://www.slideshare.net/BMHasdeu/semnatura?from search=69](http://www.slideshare.net/BMHasdeu/semnatura?from_search=69). – 22 slide-uri.

Strategii de căutare în baze de date: domeniul Relații Internaționale / elaborat: Axenia Vașciuc ; Univ. Liberă Intern. din Moldova. Dep. Informațional Biblioteconomic. – Disponibil: http://www.slideshare.net/Dib_ulim/strategii-de-cutare-n-cadrul-bazelor-de-date-din-domeniul-relaiilor-internaionale-28231763. – Accesat la 11 decembrie 2013.

Țurcan, Elena. Genuri de documente. Metode de identificare bibliografică a documentelor [on-line] / E. Țurcan ; Bibl. Șt. a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. – Bălți, 2013. – (Bazele culturii informației : curs universitar. Tema 4). – Disponibil: [http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on line/tema4.pdf](http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema4.pdf). – 37 slide-uri.

Акулова, Таисия. Электронные и традиционные информационные ресурсы библиотеки [on-line] / Таисия Акулова ; Науч. Б-ка Бэлцкого Гос. Ун-та им. „А. Руссо”. – Бэлц, 2013. – (Курс „Основы информационной культуры библиотеки. Tema 3). – Disponibil:

[http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on line/tema3_rusa.pdf](http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema3_rusa.pdf). – 98 slide-uri.

Магер, Марина. Информационно-библиографические аспекты научного исследования. Техника написания научной работы [on-line] / Марина Магер ;

Науч. Б-ка Бэлцкого Гос. Ун-та им. „А. Руссо“. – Бэлц, 2013. – (Курс „Основы информационной культуры библиотеки“. Тема 5). – Disponibil: http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/on_line/tema5_rusa.pdf. – 68 slide-uri.

TRANSLATIONS

Cultura informației : Ed. specială a rev. *BiblioPolis* / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu” ; red. șt. : dr. L. Kulikovski ; red.-șef : Vlad Pohilă. – 2010. – Chișinău : Magna-Princeps. – Vol. 37, Nr 5. – 174 p. – (Serie nouă). – ISSN 1811-900X.

Lau, Jesus. Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți / Jesus Lau; Nelly Țurcan, (red. și trad.); Maria Vătămanu, Natalia Cheradi (trad.); Asoc. Bibliotecarilor din Rep. Moldova. – Chișinău, Gunivas, 2010. – 64p. – ISBN 978-9975-4070-2-1. www.ifla.org/files/assets/information-literacy/.../ifla-guidelines-ro.pdf